מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבחין בין המשמעות המילולית (כפשוטו) למשמעות המושאלת של ביטוי
- להסביר במילים פשוטות את משמעותם של ביטויים נפוצים
- לתכנן כרטיס אתגר ליצירת ציור ביטוי משלהם

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת משמעות הביטויים

1. ב – בקצרה ובתמציתיות
2. א – לקנות דבר בלי לבדוק אותו קודם

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הביטוי מתאר אדם שרואה את הצד החיובי
2. נכון – הביטוי מתאר אדם מופנם עם עומק פנימי

חלק ג' – השלימו את הביטוי

1. טרמפ
2. חרסינה

חלק ד' – התאימו ביטוי למשמעותו

1 – ג (קנייה של משהו בלי לבדוק אותו קודם)
2 – א (לא עושה מעבר למינימום הנדרש)
3 – ב (ראייה אופטימית של המציאות)

חלק ה' – סדרו את שלבי יצירת כרטיס האתגר

1. בחרו ביטוי או שם יישוב מהרשימה
2. כתבו בקצרה את המשמעות המושאלת של הביטוי
3. תכננו ציור שמראה את המשמעות המילולית (כפשוטו)
4. הוסיפו כיתוב או רמז שיעזור לצופה להבין את הביטוי

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. תיאור ברור של סצנה חזותית שמתאימה למשמעות המילולית של הביטוי, כולל פרט מצחיק או מפתיע

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ביטוי נכון עם הסבר תואם למשמעותו המושאלת
- הבנה שהמשמעות המילולית שונה מהמשמעות האמיתית של הביטוי
- נימוק הגיוני שקשור לאפשרות ציור חזותי

טיפים להפעלה:

- אפשר להציג דוגמה אחת מצוירת מראש לפני תחילת העבודה העצמאית
- כדאי לעודד עבודה בזוגות על כרטיסי האתגר ואז לקיים תערוכה כיתתית
- ניתן להתאים את רשימת הביטויים לרמת הכיתה ולהוסיף דוגמאות נוספות מוכרות

דף תרגול: ביטויים בעברית – כפשוטו ומושאל

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה תתרגלו זיהוי משמעות מושאלת מול משמעות מילולית של ביטויים בעברית, בהשראת משחקי התמונות של שבוע השפה, ותכננו כרטיס אתגר ליצירת ציור ביטוי משלכם.

בנק מילים: טרמפ | חרסינה

1 חלק א' – הבנת משמעות הביטויים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של הביטוי "על קצה המזלג"?

(א) בפירוט רב ובאריכות (ב) בקצרה ובתמציתיות (ג) באיטיות רבה

2. מה המשמעות של "חתול בשק"?

(א) לקנות דבר בלי לבדוק אותו קודם (ב) לשחק עם חיית מחמד

(ג) לבשל ארוחה מהירה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	"חצי הכוס המלאה" מבטא גישה אופטימית למצב.	☐	☐
2	"מים שקטים חודרים עמוק" מתאר אדם שקט שיש בו יותר ממה שנראה מבחוץ.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את הביטוי

השלימו את המילה החסרה.

1. תפס _____ – מי שניצל הזדמנות שלא הייתה שלו מלכתחילה

2. פיל בחנות _____ – ביטוי לאדם מגושם שגורם נזק

4 חלק ד' – התאימו ביטוי למשמעותו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חתול בשק	___	**א.** לא עושה מעבר למינימום הנדרש
2. ראש קטן	___	**ב.** ראייה אופטימית של המציאות
3. חצי הכוס המלאה	___	**ג.** קנייה של משהו בלי לבדוק אותו קודם

5 חלק ה' – סדרו את שלבי יצירת כרטיס האתגר

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	תכננו ציור שמראה את המשמעות המילולית (כפשוטו)
☐	הוסיפו כיתוב או רמז שיעזור לצופה להבין את הביטוי
☐	כתבו בקצרה את המשמעות המושאלת של הביטוי
☐	בחרו ביטוי או שם יישוב מהרשימה

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו ביטוי מהרשימה בעמוד, ותארו במשפט אחד איך ייראה הציור שלכם לפי המשמעות המילולית (כפשוטו).

כרטיס יציאה

כתבו ביטוי אחד מהדף ואת משמעותו המושאלת

מה ההבדל בין "פשוטו" ל"מושאל" בביטוי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀